

Pol Ina Giruma

Kolosei

Damsi Kurisi

(Colossians)

Vonaviakova

Kolosei kwanatuna na Eisiya Maina kamoni ma kwanatu sago ke ita~rabaraba, tuna na Epesas. Pol ke ita~nae ku Kolosei ma Epesas kamoni ina bigabiga ivonatawesi inae da Kolosei kamoni idima. Tuna kubiine inotanotai da vitumaghana damsi Kolosei kamoni na ina rewapana gaburinai ma weni girumina igiruma kurisi. Pol sisiya ivi~yanei da vibeyebeyena vibero wawayisi Kolosei kamoni ivomiiri da vitumaghana damsi ivonavonesi da iyavo kava God akovina ma yawasa makamakii nonowina ina~vii yavui na kanukanuma i babada ma i kiikiivavo kurisi ita~vokavakavara. Ma ivonavonesi da ku tepana kiki berasi viya nakanani ma tuvivirataweyana na ita~nunuri ma bade sisiya bagibagisi ivereveresi da aviyavisina ke ita~kani ma ikikava ita~makai.

Pol weni berasi varana ivi~yanei na igiruma da iyavo kava vibeyebeyena vibero wawayisi ikivikivini na iyeghisi ma Keresiyana ketana vaghata ivi~sisiyei da ita~tereimaninisi. Nota ghamana ina giruma kamoni na Yesu Keriso kovokovoghina da ini~yawasita ma ke sago aviyavisina ku tepana taberai da yawasa tapanani. Ma vibeyebeyena vibero wawayisi vitumaghana ma bera bogii ma bogiiyai isisiyei na wawayi inuwatinisi da i vitumaghana Yesu Keriso kurina na nuwatuwai ina~momowa. Pol igiruma da Keriso tepanai God dobu iyamoni, ma bade Keriso tepanai aviyavisina peyarina dobuwai God ikawakiikiyei na ina~tinariyariyesi da ini~rapena meyesi. Keta sago kava da wawayi dobuwai yawasa ina~panani, tuna na Keriso yavata ini~nuwasago. Muriyai iyavo kava Keriso yavata inuwasago na Pol ibeyebeyesi da vitumaghana yawasina vaghata kamoni na ikikava ita~makai.

Weni girumina kamoni takitai da Pol tomowa kana vava Taikikas ivi~yonei da ina giruma pepana ikavaraneyei Kolosei damsi kurisi. Ma tomowa sago

ivi~kaeturanei na Onesimas. Ma tuna wawayina kubiine Pol igiruma ina bada Pirimon kurina. Nani girumina kana vava *Pirimon*.

Pol ina nota weni nakanani irereghi.

Sapta 1:1-8 Giruma ivotawei.

Sapta 1:9 da ku 2:19 Keriso ina yawasa ma ina biga.

Sapta 2:20 da ku 4:6 Yawasa vuna Keriso tepanai.

Sapta 4:7-18 Vikiikiwa ma giruma igudui.

1 ¹Taku Pol, varesita Timoti yavata kagirugiruma. God ina kayowanai ivineku da taku Yesu Keriso^a ina aposol.

²Tami iyavo kava Kolosei kamonai Keriso yavata koinuwasago ma koipatutu da wawayava vovokaravimi na ita Mamai God kurina ainowi da agabiibai ma nuwanuba ina~veremi.

Vikiikiwa ma nipowana.

³Maranai kaniponipowana, kamonai na mara nonowa God kaiikiikiwei kubiimi, tuna ita Bada Yesu Keriso ina Mamai. ⁴Kaiikiikiwei, iyamna kavi~yanei da ami vitumaghana irakata Yesu Keriso kurina ma bade ami nuwaviina irakata God ina wawayava kurisi. ⁵Koitumaghana ma koinuwaviina, iyamna nota rewapana gwabimiyai da aviyavisina biibiina kunumai God ivovunagha kubiimi na mara sago kona~viiya. Varana biibiina ina vonavaghata namada kovi~yanei na tuna nani nota rewapanina iveremi. ⁶Tuna God ina agabiibai akovina ivi~debei kurimi ma patana da varana kamomiyai erakarakata ma amena etereterei. Ma ikikava itupuwa kurimi na nakanani dobu ku kudubina kamonai etuputupuwa. ⁷Epiriras kavonatawei da kubiikai Keriso varana biibiina ivi~debei kurimi. Tuna na Keriso ina bigabiga maninina ma patupatutuna, yavata kabiga patapata ma kavi~nuwaviinavirana.^b ⁸Ma tuna ivonekai da ikikava Kanuma Vovokaravina iberimi da God ina wawayava yavata koinuwaviinavirana.

⁹Tuna kubiine sisiyimi kavi~yanei na nipowana kavi~karei da mara nonowa kubiimi kaniponipowana. Ma God kurina kainowi da kanuma ina ku nevaneva nuwagiura ma akova kudubina ina~veremi da ina kayowana konakova bubuni ma kona~votekatekei. ¹⁰Nakanani kaniponipowana da Bada ina kayowanai kona~makai ma aviyavisina kudubina kona~beraberai na ini~nuwabiibiyei. Bera biibiisi mara nonowa kona~beraberai na tami nakanani ma kii biibiina, iuwa da amena peyarina. Ma bade kainowi da God akovina gwabimiyai ina~rakata. ¹¹Ma ina rewapana kadakadarina ini~damani kurimi da

^a 1:1 *Keriso*: Grik damsi gamosi evonavona bo 'Keriso' ma Hibru damsi gamosi evonavona bo 'Mesaya.' Ivi~ruwa iyamna 'God ina Vivinevine Wawayina.' ^b 1:7 Kol 4:12; Prm 23

ami nota ini~rewapana ma ami nuwapoya kamona na ere nuwanubami kona~miirikikina. ¹²Ma nuwabiibiyai ita Mamai mara nonowa koni~kiikiwei. Ivi~vaghinei da tami na ina wawaya vovokaravisi kamosiya ma aviyavisina ina~veresi na tami bade kami reregha ina~veremi, marana na ku vikiivavona yaseganina tarui. ¹³Nubakutuva ina rewapana kamona ivi~yawasita ma irutinita da nubakutuva takiibutawei. Ma Natuna, tuna nuwanuwana, ina vikiivavona ku kamona itereta. ¹⁴God iberai da Natuna tepana i gimarataweta, ma ita berabero kudubina inotatawei.^c

Keriso ma ina biga.

¹⁵Keriso na God maghimaghghina. Ke kovokovoghina da God takitai ma kegha da wawaya Keriso ikitai ma tuna ivi~debei kurita da God na ikikava. Keriso na iyarokona ma bera kudubina ibadei, iyamna tuna namada imakamakai ma muriyai da God bera kudubina iyamoni. ¹⁶Ma aviyavisina kudubina kunumai ma dobuwai iyamoyamoni na Keriso tepana iyamoni. Aviyavisina takitakitai ma ke kata~kitakitai ma nani kamona na kanuma ma rewapana biibiisi ma beroberosi kunumai ma dobuwai i kiikiivavo ma i babada peyarisi na kudubina iyamonisi da Keriso rapenai. ¹⁷Tuna namada imakamakai ma muriyai da bera kudubina itupuwa. Ma ina rewapanai da aviyavisina kudubina patana da yawayawana emakamakai ma ke ita~wapawapa. ¹⁸Ma Keriso na gayamina ma ekalesiya na tupuwina. Ma tuna na iyarokona, ivi~nao da rabobowai ivomiiri na keta ivotawei da tota bade rabobowai tavomiiri. Tuna kubiine Keriso ighe kirakai da bera kudubina ighekuyowei.^d

¹⁹God tuna mani ina kayowanai ina rewapana ma ina bera kudubina ivi~damani Natuna kurina da ivi~ruwa na sago. ²⁰Ma God Natuna tepana na bera kudubina dobuwai ma kunumai iviini ivovira kurina, iyamna God yavata tavivi~makiiberowana ma Natuna korosiyai irabobo da tarana keta ivotawei da ere nuwanubata God yavata tamakai bubuna.^e

²¹Rorova na ami bera ma ami nota beroberosi kubiine God yavata kovi~ghavighaviyana na kovi~bogebolemi. ²²Ma wekarakava na God iviinimi da kovi~sagomi da tami na turaturana, iyamna Natuna ivi~wawayota ma irabobo na iberimi da God ku matana tami vovokaravimi, maninimi ma berabero gwabimiyai kegha. ²³Ma kokitaruvimi da ami vitumaghana kovokikini da bagibagina. Keriso varana biibiina kovi~yanei na tuna tepana komiirikikina ma ke kona~voterei da sisiya vibero koni~tumaghanei. Weni varana biibiina na wawaya idima da dobu kudubina ivi~yanei. Ma God ivineku da tuna varana kubiine abigabiga.

^c 1:14 Epe 1:7 ^d 1:18 Epe 1:22-23 ^e 1:20 Epe 2:16

Pol ina biga Keresiyana kamosiyai.

²⁴Ma wekarakava na ainuwabiibai da tami kubiimi gabura kamona avovokwarakwara. God ivineku da ikikava Keriso ivi~kamaghiyei nakanani aku biga kamona ati~kamaghiyei da biga ati~kovini vitumaghana damsi kubiisi, ti na Keriso tupuwina. ²⁵Ivineku da Keresiyana kubiimi abigabiga, aku biga ivereku da vonana kudubina ana~dimei tami kupuna dami kurimi. ²⁶Rorova na God vonana kamona nota gavugavusi imakamakai da namadani kava, kimta ma kimta ke itakovi. Ma karako nani notasi na ina wawaya vovokaravita kurita ivi~debei. ²⁷Ivi~akovita da ke tokai Jiu damkai kava ma kupuna dami yavata ini~biibiinita da kanuma ina ku nevaneva na mura ghamana ma kadakadarina ina~vereta. Ma nota gavugavuna na weni, Keriso na kamomiyai irunuma, tuna kubiine koakova bubuni da kana kadara ku kamona kona~rui. ²⁸Tuna kubiine na Keriso kadimadime wawaya kudubisi kurisi. Nuwagiura na God gwabinai kaviiviyi na tuna tepanai wawaya katereterevimaninisi ma kaibeyebeyesi, iyamna kakayokayowei da Keriso tepanai nota magura ina~viiya, ma kana~rutinisi da God kurina. ²⁹Tuna kubiine Keriso tepanai aipaparana da weni bigana ani~kovini. Ma ina rewapana ghamana everevereku da aku yawasa kamona ebigabiga.

2 ¹Aku kayowana da tami ma wawaya Laodisiya kwanatuna kamona ma iyavo kava iakoviku ma ke meyani maghighiku ita~kitai na peyarmi ati~akovimi da ikikava kubiimi ainuwapoya ma aipaparana kirakai. ²Nakanani aberabera da peyarmi ana~kiiepepimi da ami nuwaviina koni~sagoi. Ma ami akova ina~rakata kamowa, tuna nakanani ma kanumimi ina mura. God ina nota gavugavuna na Keriso, ma konakova bubuni na notaragharagha gwabimiyai kegha. ³Keriso gwabinai na akova kudubina ma nuwagiura emakamakai, tuna nakanani ma mura gavugavuna.

⁴Nakanani avonavonemi iyamna ke ata~kayokayowei da wawaya sisiya vigayagaya ina~berai da ini~beroberowemi. ⁵Namanaki da taku ke nani ma aku nota na gwabimiyai, ma ainuwabiibai da tami kobigabiga patapata ma komiimirikikina. Ma bade ainuwabiibai da Keriso kurina ami vitumaghana irakata kirakai.

Yawasa Keriso gwabinai tapanani.

⁶Namada kovi~vaghinei da Yesu Keriso na ami Bada, tuna kubiine mara nonowa tuna yavata kovi~nuwasago ma yavata komakii patapata. ⁷Ma Keriso tepanai kona~miirikikina ma kona~gogo. Ma vonavaghata kavi~beyebeyemi na tuna tepanai ami vitumaghana ina~rakata. Ma mara nonowa God kurina kona~viviikiiwa.

⁸Tuna kubiine kokitaruvimi da ke wawaya i sisiya viberowai nuwanuwami ina~tinavirai da i vibeyebeyena kwebuna kona~kivini. Ti na i vibeyebeyena na wawayota gwabisiyai ma dobu ina nuwagiura ma ina taravatu kamoni eviiviiya ma ke Keriso gwabinai. ⁹Keriso ma God na sago. God ikikava na Keriso bade nakanani. Ma kegha da Keriso dobuwai imakamakai na tupuwina tota nakanani. ¹⁰Tuna na kiikiivavo i kiivavo ma kanukanuma babadisi i bada ghamana. Ma tuna yavata koinuwasago kubiine, yawasa kuduba yavuna namada gwabinai koviiya.

¹¹Yavata koinuwasago kubiine na dobu yawasina ina kayowana beroberosi ituviviratawei da gwabimiyai ivi~kovini. Weni tuvivirina na ke wawaya imasiyai tupuwa ita~boriya ma Keriso tuna mani iberai. ¹²Babataito kamoni na korabobo da Keriso yavata idogomi. Ma bade babataito kamoni Keriso yavata rabobowai kovomiiri, iyamna God ina rewapana kovi~tumaghane, tuna rewapaninai Keriso ivi~yawasi.^f ¹³Rorova na kanumimi raborabobosi iyamna ami berabero irakata ma Keriso ami berabero ke ita~tuviviratawei. Ma karako na kanumimi yawayawasisi iyamna Keriso tepanai na God ivi~yawasimi. Tuna ita berabero peyarina inotatawei.^g ¹⁴Tuna nakanani ma ita berabero kudubina igiruma yavui da wavuna kata~kavari ma kegha da nani girumina na Keriso yavata ituparatui da wavuna ivi~kovi tuwanonowi.^h ¹⁵Ma bade aviyavisina korosiyai iberai na kanuma beroberosi i kiikiivavo ma i babada i rewapana iviitawei, tuna nakanani ma i kapiya ita~nebotawesi. Ma debiiyai iberai da ivinimaya ma ivi~nuwapoya kirakai da wawaya matasiyai itereoruwesi.

¹⁶Tuna kubiine wawaya ina~vonemi da siya sago ke kona~kani bo okowa sago ke konumai na i sisiya ke koni~yanei. Ma kanina kubiine ini~wavumi na iyamna kegha. Ma bade i kayowana da mara ghamaghamasi kona~vovokaravei na ke koni~nuwapoyei. Kamporagha madegha ma nawaravi nununai ma bade viyakam marasi ghamaghamasi etereterei ma ke kota~nununuri na ke koni~nuwapoya da berabero kota~beraberi.ⁱ ¹⁷Weni berasi na ke bera vaghata ma keyakeyuna, ivi~debei da aviyavisina karakava ina~tupuwa. Ma bera vaghata na Keriso. ¹⁸Kokitaruvimi da wawaya ke ini~beroberowemi, wawaya viya na ikikava imatu ma bera gubana ekitakitai na tuna isisiya kirakiyei. Ma evonavona da aneya kota~vovokavarisi. Ti na dobu akovina gwabisiyai ma debiiyai eberaberi da nakanani ma vovoyaghotisi ma kegha da nuwanuwasi kamoni na ekayokayotata. Ke koni~vaghinei da ini~wavumi bo ini~bademi. ¹⁹Wawayisi na Keriso ivoterei, ma tuna na Keresiyana gayamina. Keriso tupuwina na tota vitumaghana damta, ina vidadana gaburinai na tuna kwarokwarona tupuwa ikabakabai da

^f 2:12 Rom 6:4 ^g 2:13 Epe 2:1-5 ^h 2:14 Epe 2:15 ⁱ 2:16 Rom 14:1-6

evovokikini. Ma God ina~berai da Keriso tupuwina ini~rewapana ma nota magura ina~terei.^j

Keriso yavata tarabobo ma tayawasa patapata.

²⁰Keriso yavata korabobo na ivotawemi da sisiya bagibagisi dobu yawasina kamona ke ini~bademi. Ma avi kubiine komakamakai da nakanani ma weni dobuna wawayimi? Avi kubiine sisiya bagibagisi konununuramakiiyei? ²¹Vibeyebeyena vibero wawayisi evonavona bo, “Weni tuna ke kuna~votani,” “Nokoni tuna ke kuna~kuta tovonni,” “Nani tuna ke kuna~votovotovoni.” ²²Weni sisiyisi na iyamsi kegha, wawayi mara tupona ina~kivini ma muriyai na ina~wapa. Wawayi ti mani i notiyai sisiya bagibagisi ibeyebeyena, tuna dobu akovina. ²³Enotanotai da nuwagiura biibiisi ma kegha, iyamna i vokavakavara ketasi na dobu yawasina kamona. Evonavona da wawayi ita~tereoruwe meyesi da ti nakanani ma vovoyaghotisi ma ibero, iyamna nuwanuwasi kamona na ekayokayotata. Ma ti mani tupuwisi itupaketowanei ma ikawapatei da iberoi. Ma weni berasi ke ini~vitesi da tupuwa ina kayowana beroberosi ina~voterei.

3 ¹Ikikava Keriso rabobowai ivomiiri na tami bade nakanani da Keriso yavata koyawasa patapata. Tuna kubiine aviyavisina kunumai na tuna kona~notai da nuwakamomiyai ina~makamakai, nani gawarinai na Keriso emakamakai, God katagheyanai.^k ²Ma aviyavisina kunumai na tuna kava konota bogai ma ke ami yawasa dobuwai kona~nota kirakiiyei. ³Tami nakanani ma raborabobomi da ami yawasa vaghata na Keriso evovotani, iyamna God yavata kovi~nuwasago. ⁴Ami yawasa vaghata na Keriso gwabinai tuna kubiine maranai tuna ina~vovira ku dobu da ini~debe meyei na nani maranai tami bade kona~rudeba ma kana kadara ku kamona kona~rui.

Yawasa wadubona ma yawasa vuna.

⁵Tuna kubiine, dobu yawasina ma tupuwa ina kayowana beroberosi peyarina kovoterei. Nani kamona na vipekana wapawapa, bera inimayamayisi, kitakiroro, nota dowadowasi ma vomatamatigha. Sawara ke nuwanuwami ina~vii kirakiiyei iyamna vomatamatigha ini~bademi na God vaghata nuwanuwami ina~wapa. ⁶Iyavo kava weni berasi eberaberai na God ina nuwapughu damina ina~viiya. ⁷Rorova weni berasi ami yawasa ivivi~badei da tupuwa ina kayowana koberaberai.

⁸Ma karako na weni berasi kudubina kovoterei. Ma bade ke nuwanuwami ina~pughu, ke kona~kayaya, wawayi ke koni~tupaketowanesi, ke koni~varabero ma ke meyani kawamiyai

^j 2:19 Epe 4:16 ^k 3:1 Psa 110:1

sisiya dowadowasi kona~karatawei. ⁹Ma ke koni~bero, iyamna ami yawasa katamanina na namada kovoterei. ^l¹⁰God iyamonimi ma bade gwabinai yawasa vuna koviiviiya, mara nonowa ivunimi da tami na tuna maghimaghghina. Nakanani eberabera da tuna akovina kona~vii bubuni da konakova kiimatani. ^m¹¹Weni kamoni na kupuna damsi ma Jiu damsi na sago, iyavo kava ituvivira bo ke ita~tuvivira na sago, dam makiiwapasi ma kayakayayisi, sleiv wawayisi bo vovotawesi ma peyarisi na sago. Bera ghamana na Keriso ma tuna na peyarita sago sago duma gwabitiyai emakamakai.

¹²Tami na God ina wawaya, ivovinemi da vovokaravimi ma ina nuwaviina kurimi irakata kirakai. Tuna kubiine vikamyuyuwa, agabiibai, vopepeta, nuwapika ma nuwanuba gwabimiyai ina~makai na tuna nakanani ma gara biibiina kota~kotei. ⁿ¹³Kamomiyai ami vimakiiberowana na tami mani nuwanubiyai kovi~maninini. Ma ikikava Bada ami berabero inotatawei, nakanani turaturami kurisi koberai, berabero ina~berai kurimi na konotatawei. ^o¹⁴Ma weni berasi biibiisi ku tepana na kovi~nuwaviinavivirana da tuna ina~bawimi na ami vinuwasago ina~rakata kamowa. ¹⁵Ma kovi~vaghinei da Keriso ina nuwanuba nuwanuwami ini~badei, iyamna ikwatumi da tami na Keriso ina tupuwa sago kava ma nuwanuba yawasina kamoni kona~makai. Ma God mara nonowa koni~kiikiwa kirakiiyei. ¹⁶Keriso Vonana tuna nakanani ma mura ghamana ma kovi~vaghinei da nuwanuwami kamoni ina~makai. Ma vonana kamoni nuwagiura kona~viiya da koni~beyebeyena turaturami kurisi ma kona~terezymaninisi. Ma bade tavora ma agi vovokaravisi kona~tavora God kurina da nuwanuwami kamoni koni~kiikiwei. ^p¹⁷Ma aviyavisina kudubina kona~berabera bo kona~vivisisiyei na Bada Yesu avanai koberai ma tuna tepanai Mamai God koni~kiikiwei.

Ikikava kata~makai bubuna.

¹⁸Tami wivine, kakawami kovotekatekesi da i vibadana gaburinai kona~makai, iyamna iyavo kava Keriso rapenai na i biga da nakanani ina~berai. ^q

¹⁹Tami tomotomowa, kakawami nuwanuwami ina~viiya ma ke nuwanuwami ina~pughu kurisi da kona~ratakutakuresi. ^r

²⁰Tami ededa, ami biga da mara nonowa maduwa da mamai kona~votekatekesi, iyamna nani yawasina Bada inuwabiibiyei. ^s

^l 3:9 Epe 4:22 ^m 3:10 Gen 1:26; Epe 4:24 ⁿ 3:12-13 Epe 4:2 ^o 3:13 Epe 4:32

^p 3:16-17 Epe 5:19-20 ^q 3:18 Epe 5:22; 1Pit 3:1 ^r 3:19 Epe 5:25; 1Pit 3:7

^s 3:20 Epe 6:1

²¹Tami mami mau, ke kona~berai da natunatumi kona~yegha kirakiiyesi da koni~nuwapughupughu nonowesi da i nota ina~peku.^t

²²Tami sleiv dami, aviyavisina kudubina kona~beraberi na ami babada dobuwai kovotekateka bubunisi. Mara nonowa kona~votekateka, ke matasiyai kava da ini~gheghenimi. Nuwanuwami kudubina kona~votekateka da ami vokarava Bada kurina koni~debei.^u ²³Ami biga na nuwabiibiyai ma nuwanuwami kudubina koberai da nakanani ma Bada kubiine kota~bigabiga ma ke wawaya kubiisi. ²⁴Namada koakovi da mara sago Bada Yesu gwabinai kami miiya kona~viiya. God ina vonakiiyapa bagibagina iterei da aviyavisina ita~veremi na ina~veremi, iyamna ami Bada vaghata na Keriso ma tuna wawayina kubiine kobigabiga. ²⁵Ma iyi tam berabero kuna~berai na kovogha kuna~viiya, iyamna God kudubita ini~tupavireta ma nani kamoni ke ina~kitai da tam wawaya avatetem bo tam wawayota, peyarita na sago.^y

4 ¹Tami babada, ami sleiv na nota manininai koni~badesi ma kona~koyagha bubunisi. Konota bogai da tami bade ami Bada kunumai emakamakai.^w

Vibeyebeyena turina.

²Mara nonowa kona~niponipowana na nuwanuwami kudubina ma vikiikiwa yavata koberai. ³Ma bade kubiikai konipowana da God taraboga ina~verekai da kana~dima. Rorova God ina nota Keriso kubiine na gavugavuna ma karako na ku deba iterei da kana~dime. Tuna kubiine adimadima na ipatumiku da karako gabura kamoni amakamakai. ⁴Ma konipowana da weni notana ana~dimadime na iyamna ani~debe bubuni.

⁵Konuwagiura da ikikava koni~matakira bubuna iyavo kava ke ita~vivitumaghana kurisi. Ma taraboga imapatana kona~viiviiya na ke koni~rekwei.^x ⁶Ami sisiya kurisi na mara nonowa biibiisi ma nuwaviiviniisi, ma namada kona~vovunagha da ikikava wawaya sago sago duma kona~vonapote bubunisi.

Vikiikiwa.

⁷Varesita Taikikas, tuna ini~varaveremi da taku ikikava. Tuna nuwanuwaku, ma nuwanuwana kudubina mara nonowa iviteku ma Bada ina biga kamoni yavata kabigabiga patapata.^y ⁸Avonavonatawei kurimi da ina~vonemi da tokai ikikava kamakamakai ma nuwanuwami ina~kiipepai. ⁹Ma Taikikas ina~nena kurimi na Onesimas yavata, tuna bade nuwanuwaku ma varesita patupatutuna, ma tuna na ami wawaya.

^t 3:21 Epe 6:4 ^u 3:22-25 Epe 6:5-8 ^v 3:25 Deut 10:17; Epe 6:9 ^w 4:1 Epe 6:9

^x 4:5 Epe 5:16 ^y 4:7 Apos 20:4; 2Tim 4:12 ^z 4:7-8 Epe 6:21-22

Ma aviyavisina peyarina weni dobnai etuputupuwa na ivi~ruwa ina~vonaveremi.^a ¹⁰Aristakas ikiikiwemi, tuna na taku yavata gabura kamona kamakamakai. Ma bade Mak ikiikiwemi, tuna Banabas tina kikei. Ma tami namada aku sisiya koviiya da maranai Mak ina~nekiibau kurimi na kokoyagha bubuni.^b ¹¹Ma Josuwa, kana vava sago na Jastas, tuna bade ikiikiwemi. Iyavo kava yavata kabigabiga patapata God ina vikiivavona kubiine ma kamosiyai na weni damsi ivi~aroba kava na Jiu damsi. Ma ti na ivite kirakiyeku.

¹²Ma Epapiras ikiikiwemi, tuna ami wawaya sago, ma bade Yesu Keriso ina bigabiga. Ma tuna mara nonowa nipwana kamona ipaparana kubiimi ma God kurina inowi da kona~miirikikina ma nuwanuwami kudubina Keriso koni~tumaghane ma God ina kayowana kudubina kona~votekatekei.^c ¹³Taku mani matakuwai akitai da tuna ikikava eniponipwana kirakai tami kubiimi ma bade vitumaghana damsi Laodisiya ma Herapolis kwanatusi kamona. ¹⁴Ma kokoseni badana Luk, tuna varesita ma nuwanuwata. Tuna ma Demas ivi~ruwa ikiikiwemi.^d

¹⁵Varevaresita Laodisiya kamona kovonesi da aikiikiwesi. Ma bade Nimpa ma Keresiyana kudubisi ina numiiyai ikiidaburana vokavakavara kubiine na ti yavata aikiikiwesi. ¹⁶Weni girumina koni~yavi ina~kovi na murinai vitumaghana damsi Laodisiya kamona kurisi kovonatawei da ti yavata ini~yavi. Maghimaghighina, aviyavisina agiruma varevaresita Laodisiya kamona kurisi na ina~vonatawei kurimi na tuna girumina kovi~yavi. ¹⁷Akipas kovonei da biga Bada gwabinai iviia na ini~koviya.^e

¹⁸Kiiwa kiiwa.

Taku Pol taku mani imakuwai weni vikiikiwina agirumi.^f Ke nuwanuwami ina~wapa da taku na gabura kamona.

Ma ainowi God kurina da ina agabiibai gwabimiyai ina~makai nonowa.

^a 4:9 Prm 10-12 ^b 4:10 Apos 19:29, 27:2; Prm 24; Apos 12:12, 25, 13:13, 15:37-39
^c 4:12 Kol 1:7; Prm 23 ^d 4:14 2Tim 4:10, 11; Prm 24 ^e 4:17 Prm 2 ^f 4:18 Weni girumina kudubina na Pol ivivi~sisiya ma wawaya sago igirugiruma. Ma vikiikiwa 4:18 kamona na Pol imanai igirumi da Kolosei damsi iti~tumaghana da tuna mani weni girumina ivonavonatawei kurisi.